

Sel talvel ei peagi metsa minema, et paksu lume sisse sattuda, isegi linnatänavatel saavad jalad ruttu lumiseks ja muutuvad niiskeks. Jalgade kaitsmiseks valmista endale torpad ehk saabaste peal kantavad säärised, mida paljud matkajad teavad ka bahillide nime all.

Tekst ja fotod: **Daisy Lappard**
Täname: **Einar Kivisalu**

TORPAD peale ja lumme!

Lume sees käies lähevad püksisääred kergesti märjaks, eriti kui need saabastesse ei mahu ja maad ligi lohisevad. Märj lumi kipub sisse pugema ka madalamatesse jalanõudesse, tulemuseks on märjad ja külmetavad jalad. Vahel tundub, et oma laste eest me küll hoolitseme, pakkides nad õue saates kombineesonidesse, iseendid unustame aga sootuks. Kui aega vähe ja kodus õmblustööd teha ei viitsi, võib osta säärekaitse poest. Linnaoludes piisab isegi kootud sääriste kandmisest. Käigu tööle ja koju peavad need vastu küll. Suurema lume sisse minekuks aga võiks õmmelda korralikud lumekaitseid ehk torpad.

► Vajad:

- hästi vett pidavat ja piisavalt tugevat kangast, sobivad kerged polüesterkangad
- kahte alt lahti käivat lukku
- takjakinnitusi
- laiemat ja kitsamat kummipaela
- tugevat kapronlinti
- kaht kinnitusklaamrit
- kaht suuremat haaki ja kaht pidurit

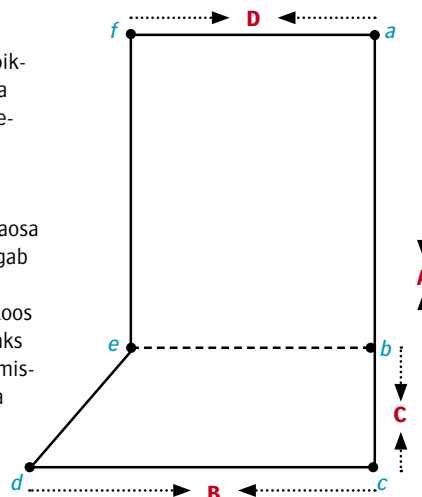
1 Võta lõike jaoks mõõdud

A – mõõda ära oma sääre pikkus kannast põlveõndlani, torpa ülemine serv toetub käies sääremarja peale.

B – mõõda saapa alumine serv kannast poole ninani.

C – mõõda kõrgus tallast kannaosas kumeruseni ehk kohani, kus algab saapa sääreosa.

D – mõõda sääre ümbermõõt koos pükste ja saapaga ning jätta lisaks mõned sentimeetrid vaba liikumisruumi. Kui soovid peale luku ka takjakinnist, arvesta selle jagu ruumi ühele tükile juurde.

2 Joonista saadud mõtude järgi löige, jäta õmblusvaru ja löika välja neli tükki, kaks kummagi jala jaoks. Sünteetilised materjalid kipuvad kergesti hargnema, selle ennetamiseks võid kasutada sulatamistehnikat. Hoia väljalõigatud detaili kergelt pingutades käes ja liiguta see kiiresti läbi küünla-leegi. Nii sulavad narmendavad osad klampi ega tekita hiljem probleeme.

3 Esmlt ühenda kaks tükki kahekordse õmblusega (nn pesuõmblus) mööda joont **d-e-f**.

4 Kasutades nõõpnõelu, kinnita joone **b-e-b** kohale kummipael. Kumm jääb säärise pahemale sisemisele poolele. Kummipaela tuleb kinnitamise käigus pingutada, riidet aga sirgena hoida. Õmble kumm riide külge vähemalt kolme paralleelse õmblusega. Keera kanga ülemisse ja alumisse ossa kummi jaoks laiem tunnel. Kui kasutad ümarkummi, võid selle üsna kitsa jätta.

5 Kinnita lukk joonele **a-b-c**. Soovi korral jäta ühele tükile laiem õmblusvaru, et saada lukku niiskuse eest kaitsev riba. Laiem riba nõuab aga lisakinnitust, selleks sobib hästi takjapael. Õmble kare osa ribale, mitte säärise põhiosale, nii satub sellele vähem risu.

6 Punkti **d** õmble suurem haak, mis kinnitatakse saapapaela kõige alumise rea külge.

7 Torpade alaossa tuleb õmmelda veel tugevamat materjalist pael või tugev kumm, mis jookseb läbi saapa talla alt, üsna kannale lähedalt. Kes kasutab paela, peab lisama selle pinguldamiseks aasad ja kinnitused. Tööd on küll rohkem, aga korralik kapronlint on kummipaelast oluliselt vastupidavam. Matkajad kasutavad saapa alla tõmbamiseks veelgi tugevamat trossi.

Lihtsalt valmivad säärekaitsed

Õmble karusnahatükk toruks ja valmis see ongi. Kuna materjal on piisavalt paks, ei vajuta säärekaitsed ka lonti. Jalga tõmmates tuleb enne panna sääris ja siis alles saabas, üle saapa see ei mahu. Pikem sääris sobib ka lühematele jalanõudele, ühtlasi annab see sooja.

Karusnahatükile on õmmeldud külge trukid. Selline lühike nahatükk hoiab peidus saabaste peal olevad püksisääred, lühemate saabaste peale see hästi ei sobi.

Lihtne toru, mille mõlemas otsas on reguleeritavad kummid. Kangaks on kummipõhjaga polüester. Sobib igat tüüpi jalanõudele, hoiab kinni ka veidi liiga pikad püksid (näiteks kui lapsetele on ostadud number suurem kombinesoon).

Jopevarrukast saadud sääris. Varrukamansett jäta alaossa, ülemine varusta kummiga. Seegi sääris tuleb jalga panna enne saabast. Paks vatiin annab piisava jäikuse ja takistab säärisel alla vajumast.

Valik poodides olevaid matkabahille, hinnad alates 600 kroonist. Eestis müüakse neid enamasti matkapoodides ja jahitarvete kauplustes.

